

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z odwołania C. Z.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...)/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w przedmiocie odwołania od podziału czynności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 9 czerwca 2020 r.,

odrzuca odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej jako: KRS lub Rada) uchwałą nr (...)/2019 z 27 czerwca 2019 r. w przedmiocie odwołania od podziału czynności, na podstawie art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2019, poz. 84, dalej jako: u.KRS) w zw. z art. 22a § 5 i 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 365, dalej jako: p.u.s.p.) umorzyła postępowanie w sprawie odwołania C. Z. (dalej jako: Skarżący) – sędziego Sądu Rejonowego w W. od zmiany zakresu obowiązków z dnia 24 maja 2019 r., ustalonego przez Wiceprezesa Sądu Rejonowego w W.

Pismem z 29 lipca 2019 r. Skarżący wniósł do Sądu Najwyższego odwołanie od powyższej uchwały, podnosząc, że jest ona sprzeczna z prawem, tj. art. 41 u.KRS. Na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS wniósł on o uchylenie uchwały nr (...)/2019 z 27 czerwca 2019 r. i przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania w celu merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania od wskazanego podziału czynności. W uzasadnieniu pisma Skarżący wskazał, że przepis art. 22a § 6 p.u.s.p. jest niezgodny szeregiem norm

konstytucyjnych i prawa europejskiego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, art. 10 Konstytucji RP, art. 173 Konstytucji RP, art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, art. 19 ust. 1 zd. 2 Traktatu o Unii Europejskiej)). Jego zdaniem w niniejszej sprawie nie zachodziła formalna niedopuszczalność wniesienia odwołania. W związku ze zniesieniem X Wydziału Gospodarczego w Sądzie Rejonowym w W., został on bowiem w rzeczywistości przeniesiony do innego wydziału w rozumieniu art. 22a § 4a i b p.u.s.p. Dotychczas Skarżący orzekał w wydziale gospodarczym zajmującym się sprawami upadłościowymi i restrukturyzacyjnymi, a został przeniesiony do wydziału gospodarczego, w którym nie są rozpoznawane sprawy z tego zakresu. W konsekwencji uznał on, że dla takiego przeniesienia wymagana jest zgoda sędziego.

Odpowiedź na powyższe odwołanie wniósł Przewodniczący KRS. W piśmie z 16 października 2019 r. wniósł on o odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego, z uwagi na to, że na uchwałę KRS w przedmiocie rozpoznania odwołania od podziału czynności nie przysługuje środek zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Wyłączenie, o którym stanowi powołany przepis *in fine*, zachodzi w niniejszej sprawie. Zgodnie bowiem z przepisem szczególnym, jakim jest art. 22a § 5 p.u.s.p., sędzia lub asesor sądowy, któremu zmieniono podział czynności w sposób skutkujący zmianą zakresu jego obowiązków, w szczególności przeniesieniem do innego wydziału sądu, może odwołać się do Krajowej Rady Sądownictwa w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania nowego zakresu obowiązków. Odwołanie nie przysługuje w przypadku: 1) przeniesienia do wydziału, w którym rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu; 2) powierzenia obowiązków w tym samym wydziale na zasadach obowiązujących pozostałych sędziów, a w szczególności odwołania przydziału do sekcji lub innej formy specjalizacji. Zgodnie z art. 22a § 6 p.u.s.p., odwołanie, o którym mowa w § 5, wnosi się za pośrednictwem prezesa sądu, który dokonał

podziału czynności objętego odwołaniem. Prezes sądu przekazuje odwołanie Krajowej Radzie Sądownictwa w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania wraz ze stanowiskiem w sprawie. Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwałę uwzględniającą albo oddalającą odwołanie sędziego, mając na uwadze względy, o których mowa w art. 22a § 1 p.u.s.p. Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie odwołania, o którym mowa w art. 22a § 5 p.u.s.p., nie wymaga uzasadnienia. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie nie przysługuje. Do czasu podjęcia uchwały sędzia lub asesor sądowy wykonuje obowiązki dotychczasowe.

Skarżący uznając za niesłuszne przeniesienie go bez jego zgody ze zlikwidowanego X Wydziału Gospodarczego do IX Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w W., odwołał się od uchwały Rady, podczas gdy nie zostały spełnione przesłanki dla wniesienia takiego odwołania. W niniejszej sprawie nie zachodziło bowiem przeniesienie Skarżącego do innego wydziału, w którym rozpatrywane byłyby sprawy o innym zakresie niż ten, w którym orzekał on dotychczas. Wynika to wprost z treści przepisu art. 12 § 1 p.u.s.p., który stanowi, że w sądzie rejonowym można tworzyć wydziały: cywilny, karny, rodzinny i nieletnich, pracy, ubezpieczeń społecznych albo pracy i ubezpieczeń społecznych, gospodarczy, ksiąg wieczystych i egzekucyjny. Jednocześnie ustawodawca precyzuje w każdym przypadku zakres spraw, które rozpatrywane są przez dany wydział. W taki też sposób należy interpretować normę zawartą w przepisie art. 22a § 4b pkt 1 p.u.s.p. Wydział gospodarczy rozpatruje sprawy gospodarcze oraz inne sprawy z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należące do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw. Nie wyszczególniono tym samym różnych odmian wydziałów gospodarczych, a co za tym idzie, przeniesienie sędziego do innego wydziału gospodarczego niż ten, w którym dotychczas orzekał, nie będzie wiązało się z rozpoznawaniem przez niego innego zakresu spraw. KRS działała w granicach prawa umarzając postępowanie na podstawie art. 41 u.KRS. Zgodnie z tym przepisem, Rada umarza bowiem postępowanie, jeżeli podjęcie uchwały stało się zbędne lub niedopuszczalne. Dotyczyć będzie to m.in. sytuacji, w których na podstawie odrębnych przepisów prawa materialnego, stanowiących

podstawę dla procedowania przez KRS, niedopuszczalne będzie wniesienie, a tym samym rozpoznawanie, określonych środków zaskarżenia.

Abstrahując od faktycznego rozstrzygnięcia wydanego w uchwale Rady w przedmiocie odwołania od podziału czynności, z uwagi na treść art. 22a § 6 p.u.s.p., nie ma możliwości rozpatrzenia odwołania Skarżącego we wskazanym zakresie. Przepis ten stanowi bowiem *lex specialis* w stosunku do normy ogólnej zawartej w przepisie art. 44 ust. 1 u.KRS i tym samym wyklucza możliwość odwołania się od uchwały Rady. Odwołanie takie jest bowiem niedopuszczalne z mocy prawa. Z treści pisma z 29 lipca 2019 r. wynika, że sam Skarżący również jest świadomy niedopuszczalności wniesienia tego środka zaskarżenia.

Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do zakwestionowania zgodności z normami konstytucyjnymi i prawem europejskim przepisu art. 22a § 6 p.u.s.p., a argumenty podane przez Skarżącego w tym zakresie nie są przekonujące.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie, że sprawa w przedmiocie zmiany zakresu czynności sędziego nie może być uznawana za sprawę w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, w której musi być zagwarantowana droga sądowa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2020 r., I NO 181/19). Zarówno na tle art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, jak i art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, nie można uznać, by prawo do sądu było prawem nieograniczonym i bezwzględnym, przysługującym każdemu podmiotowi w każdym przypadku – a więc także sędziemu w każdej sprawie, jaka może dotyczyć go w związku ze szczególnym stosunkiem ustrojowym i służbowym, łączącym go odpowiednio z państwem oraz z sądem, w którym sędzia ten pełni swoje obowiązki. Należy mieć na uwadze gwarancje niezawisłości sędziowskiej, jakie wynikają z ustawy zasadniczej, z których najważniejsze to gwarancja nieusuwalności (art. 180 ust. 1 Konstytucji RP) oraz zakaz przenoszenia sędziego do innej siedziby lub na inne stanowisko wbrew jego woli (art. 180 ust. 2 Konstytucji RP). Dokonując wykładni ostatniego ze wskazanych przepisów należy wskazać – a *contrario* – że dopuszczalnym jest przeniesienie sędziego do innego wydziału w ramach zmiany podziału czynności, czego podstawą jest kwestionowany przez Skarżącego przepis art. 22a p.u.s.p.

Sąd Najwyższy nie podziela również argumentacji Skarżącego, że brak

możliwości odwołania się sędziego do sądu od zmiany zakresu obowiązków, w połączeniu z tym, że zmiany te mogą przybrać formę szykan, presji i nacisku na sędziego, narusza przepisy art. 10, art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 19 ust. 1 zd. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Zakres ponadustawowych gwarancji niezawisłości sędziów i niezależności sądów, jak również istota urzędu sędziego i relacja przepisów dotyczących służby sędziowskiej do konstytucyjnych i europejskich regulacji dotyczących wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela, nie przemawiają za koniecznością uznania, że zmiana zakresu obowiązków sędziego poprzez przeniesienie go do innego wydziału jest sprawą, w której konieczne jest zapewnienie drogi sądowej.

W konsekwencji, nie można stwierdzić, by istniały wątpliwości co do zgodności art. 22a § 6 p.u.s.p. z Konstytucją RP oraz z przepisami wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa europejskiego, skutkujące koniecznością odstąpienia od zastosowania tego przepisu na korzyść art. 44 ust. 1 u.KRS, jak chciałby tego Skarżący.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.